

Česká republika

Česká školní inspekce

**Moravskoslezský inspektorát - oblastní
pracoviště**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Rybí

Rybí 110, okres Nový Jičín, 742 65

Identifikátor školy: 600 137 970

Termín konání orientační inspekce: 2. – 4. říjen 2002

Čj.:	144 396/02-5177
Signatura:	on4bw108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ZAŘÍZENÍ

Základní škola Rybí je málotřídní. Ve školním roce 2002/2003 má 4 třídy, z toho 2. a 5. ročník je spojený. Navštěvuje ji celkem 56 žáků, převážně z obce Rybí. Po absolvování 5. ročníku přecházejí na úplné základní školy v Novém Jičíně, převážně na ZŠ Šenov, Školní 20. Škola je organizační složkou obce.

Škola sídlí ve staré budově, která je však dobře udržovaná a poskytuje dostatek prostoru pro daný počet žáků a pedagogický sbor. Chybí pouze rozměrnější tělocvična, ale v případě dobrých povětrnostních podmínek lze využít venkovní sportoviště v obci a menší travnatou plochu v areálu zařízení. Škola nemá vlastní jídelnu, jen výdejnu stravy. Jídlo je dováženo z mateřské školy v obci. Je zajištěn pitný režim a svačiny pro žáky.

Součástí školy je školní družina s jedním oddělením a pouze odpoledním provozem. Je umístěna v oddělené části jedné učebny. Usnesením Rady obce Rybí ze dne 7. srpna 2002 byl stanoven poplatek ve výši 75 Kč měsíčně na žáka.

Zájmové kroužky, kterých je celkem 7, navštěvuje téměř 100% žáků. Ve škole pracuje pět pedagogických pracovníků a jeden provozní zaměstnanec.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- Personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- Materiálně – technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.
- Průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v celé škole.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Čtyři učitelky mají odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce na 1. stupni základní školy. Jedna dokončuje studium na pedagogické fakultě a v současné době působí jako vychovatelka školní družiny. Zároveň vyučuje vlastivědu, prvouku a výchovy v 1., 2., 4. a 5. ročníku. Skladba úvazků odpovídá potřebám školy, vzdělání a zkušenosti pedagogů.

Ve škole došlo postupně ke generační výměně a v současné době je věkové složení pedagogického sboru velmi příznivé. Péči o nekvalifikovanou pracovníci je pověřena pedagožka s dostatečně dlouhou praxí učící ve třídě se spojeným 2. a 5. ročníkem. Celkový plán uvádění má jen rámcový charakter, předávání zkušeností probíhá spíše neformálně při každodenním kontaktu. Plán kontrolní a hospitační činnosti, sestavený ředitelkou školy na celý školní rok, postihuje všechny hlavní oblasti činnosti školy a má pracovní charakter. Je rozpracován do jednotlivých měsíců a všechny úkoly mají stanoveného garanta. Vyhodnocování probíhá na pedagogických radách. Probíhají rozборы jednotlivých hospitovaných hodin. Zpětná vazba, přijímaná opatření a sledování jejich plnění není zřetelné. Ředitelka využívá jako jednu z hlavních kontrolních metod neformální návštěvy ve třídách a rozhovory s pracovníky. Ve škole nejsou zřízeny poradní orgány kromě pedagogických rad. Ředitelka a vyučující spolupracují s metodickým sdružením pro 1. – 5. ročník v ZŠ Šenov, kam

odchází z 5. ročníku většina žáků školy. Tato spolupráce spočívá ve sjednocování tematických plánů, požadavků na znalosti žáků, zadávání srovnávacích písemných prací z hlavních předmětů a vypracování stručného plánu vzájemné spolupráce. Učitelé sledují adaptaci a úspěšnost svých bývalých žáků v novém prostředí. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je zpracován na kalendářní rok 2002 se zaměřením na práci s žáky s poruchami učení a dále pak na výpočetní techniku a cizí jazyky.

Při vedení pracovníků a v každodenním styku s nimi ředitelka upřednostňuje demokratický styl řízení, zaměřený na plnění úkolů, v případě potřeby s autoritativními prvky. Ředitelka si ponechává bezprostřední odpovědnost za všechny oblasti života školy. Je vytvořen systém stimulování a pravidelného hodnocení pracovníků. Nadtarifní příplatky a odměny jsou stanoveny podle stupnice obecných kritérií, která jsou pak rozpracována individuálně pro každého pracovníka. Důležitou roli hraje osobní hodnocení pedagogů ředitelkou na poradách a před zástupci obce.

Školní řád je zpracován v souladu s předpisy, jsou v něm zdůrazněna práva dítěte a také jejich povinnosti. Jasně vymezuje pravidla vnitřního režimu. Spojení ročníků je vyřešeno tak, aby byl zohledněn počet žáků, odbornost a zkušenosti učitelů. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům a základním psychohygienickým zásadám.

Vnější informační systém školy je tvořen několika částmi. Pravidelná příloha obecního zpravodaje, zpracovaná formou školního časopisu, poskytuje základní informace o dění ve škole a ukázky žakovských prací. Je zřízena rada školy, která jednou ročně svolává společnou schůzi rodičů a pedagogů. Na ní jsou stanoveny hlavní úkoly spolupráce v příštím školním roce a vyhodnocena práce v roce minulém. Členové rady školy se pak podle potřeby schází 3 – 4 krát ročně. Řeší se hlavně problémy vybavení školy pomůckami a nábytkem a pomoc při zajištění akcí organizovaných školou. Aktuální informace jsou předávány prostřednictvím žakovských knížek. Informační vývěsky na chodbě školy instalovány jsou, ale svoji funkci plní jen formálně. Výroční zpráva školy je spíše rekapitulací uplynulého školního roku a neobsahuje prvky sebehodnocení ani plány a úkoly do budoucna. Škola se prezentuje na veřejnosti prostřednictvím kulturních akcí v rámci obce (besídky, sběr druhotných surovin, maškarní ples a ples pro rodiče, sportovní soutěže). Aktivní je spolupráce s okolními malotřídními školami, s mateřskou školou v obci a se školou spádovou. Na školní rok je zpracován plán kulturních akcí, který je pestrý a svou náplní odpovídá věku žáků. Pedagogický sbor se v posledních letech značně obměnil a stabilizoval. Vyučující se postupně aktivně zapojují do života školy i obce. Celkové klima školy je příznivé a mezi pedagogy a žáky jsou dobré vztahy.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola má k dispozici čtyři prostorné učebny vybavené novým žakovským nábytkem s možností nastavení výšky židlí i lavic. Účelné a estetické je i zařízení sborovny, ředitelny a žakovských šaten. V letošním roce byla škola vybavena v rámci akce Internet do škol čtyřmi počítači. Jsou umístěny v oddělené části jedné učebny, ale v současné době je jejich využití málo efektivní v důsledku nedostatečného množství vhodných výukových programů a malou zkušeností pedagogického sboru v této oblasti. Vyučující procházejí postupně kurzy práce s výpočetní technikou tak, aby ji mohly v co nejkratší době plně využívat. Výuka tělesné výchovy probíhá v malé tělocvičně vybavené základním sportovním náradím a náčiním. Její velikost omezuje do značné míry provádění sportovní činnosti. Venkovní areál školy je možné využít jen jako doplněk (rozvíčky, hry na malém prostoru). Chodby při kvalitním dozoru umožňují bezpečné

přesuny žáků. Školní družina má soustředěno své vybavení v oddělené části jedné učebny. Tento prostor je vzhledem k počtu zapsaných žáků malý. Knihovna je součástí školní družiny. Je postupně doplňována, ale v současné době tvoří její fond knihy spíše staršího data vydání. Neobsahuje dostatek encyklopedické literatury využitelné pro žáky i vyučující jako doplňkový zdroj informací.

Škola má dostatek novějších učebnic, které sice netvoří ucelenou řadu z jednoho nakladatelství, ale vhodně na sebe navazují. Učební pomůcky jsou na základě požadavků vyučujících průběžně doplňovány a modernizovány a jsou také zhotovovány svépomocí. Didaktické techniky má škola dostatek, problémy jsou jen s provozuschopností starších přístrojů.

Materiálně- technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacího programu

Škola realizuje výuku podle vzdělávacího programu Základní škola v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních a školských zařízení.

Časová dotace všech předmětů je v souladu s učebními plány programu Základní škola. Probírané učivo odpovídá osnovám a zpracované tematické plány zabraňují duplicitě a zajišťují kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky.

Povinná dokumentace vztahující se k výuce zachycuje průběh vzdělávání i jeho výsledky a je vedena průkazně.

Jelikož na škole není zřízen žádný metodický orgán, provádí kontrolní činnost vztahující se k plnění osnov pouze ředitelka. Výsledky této kontrolní činnosti jsou součástí pedagogických rad.

Škola má stanoven obecný cíl dát žákům základní vzdělání umožňující jim úspěšný přechod na 2. stupeň ZŠ, případně na víceleté gymnázium. Zaměřuje se i na výchovu k samostatnosti, aktivitě a k pozitivnímu vztahu ke svému okolí. V předložených plánech nejsou tyto cíle blíže konkretizovány ani rozpracovány. Nejsou specifikovány prostředky nutné k dosažení těchto cílů.

Výchovně-vzdělávací činnost školy je v souladu s realizovaným vzdělávacím programem Základní škola.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy

V průběhu inspekce byly uskutečněny hospitace v hodinách českého jazyka, matematiky a vlastivědy. Byly navštíveny všechny třídy a všichni vyučující. V hodinách vyučovaných učitelkou bez odborné a pedagogické způsobilosti se projevovaly její zatím velmi malé zkušenosti, což bylo patrné hlavně v oblasti organizace výuky a efektivitě použitých metod a forem práce.

Ve sledovaných hodinách nebyla výrazná úvodní motivace. Začátek se omezoval na stručné oznámení tématu a zopakování učiva z minulé hodiny. V dalším průběhu však byli žáci oceňováni za dobrý výkon, povzbuzováni k další práci, v několika případech byla uplatněna

klasifikace. Vyučující se snažily využít konkrétní životní zkušenosti žáků, uplatňovaly mezipředmětové vztahy a navazovaly při činnostech na aktuální události v obci a ve světě. Nejčastější motivační činností byly krátké vědomostní soutěže. Zjevná byla snaha o uplatnění zpětné vazby ve sledovaných hodinách. Středem dění ve třídě byla vždy učitelka, což dětem dávalo malou možnost sebereflexe a sebehodnocení. Jen v hodinách vlastivědy se objevily prvky vzájemného hodnocení žáků, ale jen v náznaku.

Tematické plány zpracované jednotlivými vyučujícími nebyly ve většině případů pracovními materiály, obsahovaly jen rozdělení závazného učiva do jednotlivých měsíců. Bezprostřední příprava na hodiny byla však u všech učitelek na velmi dobré úrovni. Jsou zpracovány individuální plány pro žáky se specifickými poruchami učení. Vyučující jsou s nimi seznámeni a věnují těmto dětem zvýšenou pozornost. Tři z nich jsou zařazeni do reedukační skupiny s výukou 2 krát 45 minut týdně.

Použité vyučovací metody a formy práce odpovídaly tématům i výchovně-vzdělávacím cílům, kterým však chyběla jejich výraznější deklarace. V hodinách byla využita frontální, skupinová i individuální výuka. Skupinky však často řešily stejné úkoly bez výraznější diferenciaci, možnosti porovnání výsledků byly časově velmi omezené a stejně tak prezentace práce jednotlivce nebo skupiny. Vyučující si ponechávaly ústřední roli organizátora a zdroje informací, což zčásti potlačovalo možnost aktivního učení, hledání a využívání dalších zdrojů informací. Struktura hodin odpovídala ve většině ukazatelů výchovně vzdělávacím cílům a věku žáků. V některých hodinách však příliš dlouhá hlavní část bez dostatku relaxace zvyšovala únavu a snižovala pozornost žáků. Částečně byl tento nedostatek kompenzován přesuny z lavic na jiná pracoviště, hlavně na koberec v zadní části učeben. Vyučující kladly důraz na zásadu názornosti a zařazovaly do výuky řadu pomůcek demonstračního i individuálního charakteru. Žáci měli možnost pracovat vlastním tempem a v případě potřeby jim byla ze strany vyučujících poskytována rada a pomoc.

Vyučovací čas byl využit, drobné prostoje v některých hodinách byly způsobeny nedostatkem doplňkové práce pro rychlejší žáky.

V hodinách byla zřejmá jasně stanovená a akceptovaná pravidla chování a komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky samotnými. V prvním ročníku kladla učitelka velký důraz na vysvětlování a osvojování těchto pravidel. V průběhu inspekce nebyl zaznamenán žádný projev nežádoucího chování žáků. Učitelky svým vlídným a přátelským chováním dotvářely příznivé klima třídy. Prokazovaly velmi podrobné znalosti svých žáků nejen z práce ve škole, ale i běžného života

Učivo bylo interpretováno správně, vyučující si ověřovaly pochopení zadávaných úkolů a obtížnějších pasáží výkladu. Žákovské písemné výstupy byly průběžně kontrolovány, ale ne vždy byl dostatek času na bezprostřední opravu, vyhodnocení a práci s chybou. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla na velmi dobré úrovni. Výraznější prostor pro diskusi a rozvoj komunikačních dovedností žáků však chyběl.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré s negativy v oblasti psychohygieny, úvodní motivace a efektivitě některých použitých metod a forem práce.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Škola má vypracovány vlastní evaluační nástroje, a to vědomostní testy z matematika a českého jazyka. Jsou pravidelně zadávány a rozborovány. Výsledky předkládají jednotliví vyučující na pedagogických radách. Nejsou však jasně doložena přijímaná opatření a zpětná vazba. Ve spolupráci se spádovou školou jsou zadávány srovnávací písemné práce

z matematiky a českého jazyka žákům 5. ročníku. Jejich hlavní úkolem je sjednocení požadavků kladených na žáky. Škola soustavně kontroluje a vyhodnocuje úroveň žakovských prací. Vyučující mají vytvořeny vlastní systémy hodnocení žáků. V základních kritériích se však shodují a tato jsou žákům jasná a srozumitelná.

Nízké počty žáků ve třídách umožňují individuální přístup vyučujících. Z toho pramení i velmi nízké procento neprospívajících žáků.

Hodnocení výsledků za školní rok 2001/2002 je obecné, bez konkrétních údajů o výchovně-vzdělávací činnosti. I výroční zpráva je spíše konstatováním a přehledem akcí a nadstavbové činnosti školy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Vzdělávání probíhá v souladu s realizovaným vzdělávacím programem. Práce v hodinách byla plánovitá a promyšlená. Byly využívány pestré metody a formy práce, jejich efektivita byla ale v některých případech omezená. Vyučující respektovaly individuální tempo žáků a jejich věkové zvláštnosti. Ve sledovaných hodinách byl kladen menší důraz na samostatnost žáků a aktivní učení. Vzájemná komunikace byla přátelská a vstřícná, ale byl kladen důraz spíše na výklad a ústřední roli vyučujícího než na rozvíjení komunikačních dovedností žáků. Výsledky vzdělávání jsou pravidelně zjišťovány, ale kontroly vyžadují výraznější koncepci, důslednou analýzu a jasně definovaná následná opatření. Vyučující plně respektují zásadu názornost. K žákům jsou vstřícní a vždy ochotní poskytnout pomoc.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Ve školní družině je k pravidelné docházce zapsáno celkem 28 žáků. Přitom kapacita je podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol pouze 20 žáků.

Vyhodnocení dotazníku pro rodiče

Formou dotazníku byli osloveni všichni rodiče žáků školy. Vrátilo se celkem 38 dotazníků.

Rodiče vyjádřili spokojenost či spíše spokojenost:

- se vzdělávacím programem školy – 95 %
- s využíváním rozličných pomůcek při vyučování – 71 %
- se skladbou mimovyučovacích aktivit – 92 %
- se zájmem učitelů o problémy dítěte – 79 %
- s informovaností ze strany školy o výsledcích dítěte – 100 %
- s vyvážeností klasifikace ústního a písemného projevu – 92 %
- se spravedlivým hodnocením – 89 %
- s nabídkou mimoškolní zájmové činnosti – 92 %
- s informovaností dítěte kde hledat pomoc – 87 %
- s informovaností dítěte o nebezpečí návykových látek – 63 %
- se seznamováním žáků se zásadami zdravého životního stylu – 63 %
- s jasným školním řádem – 76 %

s úrovní hygienického vybavení školy – 87 %

Spíše nespokojenost a nespokojenost vyjádřili rodiče:

s využitím výpočetní techniky

Slovně se rodiče pochvalně vyjádřili k celkové práci školy. Výhrady měli k malému počtu hodin výtvarné výchovy a pracovního vyučování a k rozestavení školního nábytku v některých učebnách. Sdělení a připomínky byly s ředitelkou školy projednány a budou sloužit jako podnět pro další práci a rozvoj školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní školy Rybí, okres Nový Jičín ze dne 1. července 2001
2. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol MŠMT ze dne 1. července 2001
3. Celoroční plán práce pro školní rok 2002/2003
4. Vnitřní řád školy s platností od 26. srpna 2002
5. Řád pro pracovníky školy s platností od 26. srpna 2002
6. Vnitřní řád školní družiny s platností od 26. srpna 2002
7. Plán práce školní družiny na školní rok 2002/2003
8. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2002/2003
9. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na rok 2003
10. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy
11. Dokumentace žáků se specifickými poruchami učení
12. Zápisy z pedagogických rad a provozních porad
13. Učební plány, rozvrhy hodin a tematické plány na školní rok 2002/2003
14. Kritéria pro přidělování nadtarifních složek platu
15. Náplně práce zaměstnanců
16. Dokumentace výchovného poradce
17. Rozhodnutí ředitelky školy
18. Výroční zpráva školy za školní rok 2001/2002
19. Písemné práce z matematiky a českého jazyka
20. Personální dokumentace učitelů

ZÁVĚR

Situace v oblasti odborné a pedagogické způsobilosti je na škole velmi dobrá a její úroveň vykazuje stoupající tendenci.

Prostorové podmínky a materiální vybavení umožňují škole realizovat zvolený vzdělávací program.

Vzdělávání probíhá ve velmi dobrých podmínkách s aktivní podporou pedagogických pracovníků, rodičovské veřejnosti a představitelů obce. V souvislosti s přechodem na právní subjektivitu a obměnou pedagogického sboru zpracovává ředitelka ucelenou koncepci dalšího rozvoje školy.

V období od předchozí inspekce došlo ke stabilizaci pedagogického sboru a zlepšení odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících. Proběhly dílčí opravy budovy a škola byla vybavena novým školním nábytkem. Podstatně se zlepšilo pracovní zázemí pedagogických pracovníků. Škola je postupně dovybavována vyučovacími pomůckami a didaktickou technikou. V učebně s nižším počtem žáků bylo zřízeno oddělení výpočetní techniky. Školní knihovna je vzhledem ke svému fondu málo funkční a nemůže zcela plnit důležitou roli dalšího zdroje informací.

Celkové klima školy je pozitivně ovlivněno otevřeností vzájemných vztahů mezi všemi pracovníky a snahou o systematickou a koncepční práci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Crhonek

V Novém Jičíně dne 4. listopadu 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. listopadu 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Magdalena Turková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy Krajský úřad Moravskoslezského kraje Odbor školství, mládeže a sportu 28. října 117 702 18 Ostrava 2	2002-11-28	144 398/02-5177
Zřizovatel Obec Rybí 742 65 Rybí	2002-11-28	144 399/02-5177
Rada školy	2002-11-28	144 400/02-5177

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány